

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Petry Weissové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobců: **a) H. B.**, zast. Mgr. Lucií Vorlovou, advokátkou, se sídlem Jáchymova 26/2, Praha, **b) Mgr. Ing. T. B.**, proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**, se sídlem Jungmannova 35/29, Praha, za účasti osoby zúčastněné na řízení: Bytové družstvo Pod Sady Komenského, Pod Sady 1713/36, Praha, zast. JUDr. Lenkou Příkazskou, se sídlem Vodičkova 710/31, Praha, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 6. 2022, sp. zn. S-MHMP 760512/2022/STR, č. j. MHMP 969225/2022, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně a) proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. 2. 2023, č. j. 11 A 40/2022-122,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 23. 2. 2023, č. j. 11 A 40/2022-122, **se zrušuje** ve vztahu k žalobkyni a) a věc **se** v tomto rozsahu **vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Úřad Městské části Praha 12, odbor výstavby (dále jen „správní orgán prvního stupně“), rozhodnutím ze dne 27. 12. 2021, č. j. P12 49475/2021/Tm, sp. zn. OVY/35917/2021/Tm, schválil stavební záměr pro stavbu „*Nástavba na stávajících bytových domech č. p. 1712 a 1713, k. ú. Modřany, Praha 4 – Modřany ul. Pod sady*“ na pozemku parc. č. 2967/12 a parc. č. 2967/13 v k. ú. Modřany, a stanovil podmínky pro umístění stavby a pro její provedení.

[2] Žalovaný shora uvedeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítl odvolání žalobců proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně jako opožděné.

II.

[3] Žalobci napadli rozhodnutí žalovaného žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), který ji v záhlaví označeným rozsudkem (dále jen „napadený rozsudek“) zamítl.

[4] Městský soud předně připomněl, že je v dané věci oprávněn přezkoumávat pouze to, zda žalobci skutečně podali opožděné odvolání a zda byli zkráceni na svých právech neprovedením odvolacího přezkumu. Dle městského soudu správní orgán prvního stupně i žalovaný považovali oba žalobce již od počátku za účastníky společného řízení ve smyslu § 94k písm. e) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), neboť mají ve společném jmění manželů pozemek parc. č. XA v k.ú. M. a rovněž pozemek parc. č. XB v k.ú. M., jehož součástí je stavba rodinného domu č. p. X. Jelikož však žalobce nelze považovat za účastníky řízení ve smyslu § 27 odst. 1 správního řádu, nýbrž byli v postavení účastníků řízení podle § 27 odst. 2 a 3 správního řádu, bylo možné žalobcům doručovat písemnosti v řízení s velkým počtem účastníků řízení podle § 144 odst. 2 správního řádu veřejnou vyhláškou.

[5] K námitce žalobců, že jim správní orgán prvního stupně přislíbil, že jim budou písemnosti doručovány individuálně, městský soud uvedl, že takový příslib ze správního spisu nevyplývá a žalobci toto své tvrzení nijak neprokázali. Nevzniklo jim tedy legitimní očekávání ohledně uvedeného individuálního doručování. Odkaz žalobců na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 3. 2022, č. j. 6 As 285/2021-33, označil městský soud za nepřiléhavý. Městský soud dále uvedl, že stavba rodinného domu žalobců č. p. X je evidována jako součást pozemku parc. č. XB, nikoli samostatně, a proto postačovalo, že správní orgán prvního stupně uvedl v listinách doručovaných veřejnou vyhláškou pouze označení pozemku, na kterém se stavba nachází. Žalobci však byli účastníky uvedeného společného řízení též na základě vlastnictví k pozemku parc. č. XA, jehož součástí žádná stavba není. Správní orgán prvního stupně tak podle městského soudu dostatečně identifikoval žalobce označením uvedených pozemků žalobců.

[6] Jelikož správní orgán prvního stupně s žalobci od počátku řízení jednal jako s účastníky řízení podle § 94k písm. e) stavebního zákona a řádně jim doručoval ve smyslu § 94m odst. 2 věta čtvrtá téhož zákona veřejnou vyhláškou, nelze na ně podle městského soudu nahlížet jako na opomenuté účastníky společného řízení, a nevztahuje se na ně tedy ani § 84 odst. 1 správního řádu. Společné povolení bylo vyvěšeno na úřední desce dne 28. 12. 2021, tato písemnost se považovala za doručenou podle § 25 odst. 2 správního řádu 15. dnem ode dne jejího zveřejnění na úřední desce, tedy 12. 1. 2022. Ode dne následujícího žalobcům běžela lhůta 15 dnů k podání odvolání. Posledním dnem této lhůty bylo 27. 1. 2022, žalobci však odvolání podali až dne 19. 4. 2022. Odvolání žalobců tak bylo podáno opožděně a žalovaný nepochybil, když ho podle § 92 věty první správního řádu zamítl.

III.

[7] Žalobkyně a) (dále jen „stěžovatelka“) nyní brojí proti napadenému rozsudku kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Navrhuje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit městskému soudu k dalšímu řízení.

[8] Stěžovatelka předně nesouhlasí s právním názorem městského soudu, že žalobci byli v písemnostech doručovaných veřejnou vyhláškou řádně identifikováni a že jim

pokračování

nepřisluší postavení opomenutého účastníka. Z § 94m odst. 2 stavebního zákona podle stěžovatelky vyplývá, že se účastníci řízení podle § 94k písm. e) téhož zákona identifikují označením pozemků a staveb evidovaných v katastru nemovitostí, přičemž není rozhodné, zda je stavba součástí pozemku či je evidována samostatně. Tento závěr stěžovatelky potvrzuje i praxe stavebních úřadů, kterou v řízení před městským soudem dokládala rozhodnutími a oznámeními stavebních úřadů doručovaných cestou veřejné vyhlášky, v nichž jsou účastníci vždy identifikováni jak označením pozemků, tak i staveb. Městský soud tyto důkazy odmítl s tím, že z nich není patrné, zda byly v nich uvedené stavby evidovány v katastru samostatně, či jako součásti pozemků. Tuto skutečnost však žalobci byli připraveni při ústním jednání rovněž prokázat, městský soud je však nepoučil o tom, že k doložení praxe stavebních úřadů je potřeba rovněž doložit výpisy z katastru nemovitostí. Městský soud tedy žalobce v rozporu s § 36 odst. 1 s. ř. s. nepoučil o jejich procesních právech a povinnostech v rozsahu nezbytném pro to, aby v řízení neutrpěli újmu.

[9] K argumentu městského soudu, že se žalobci stali účastníky řízení i na základě vlastnictví pozemku parc. č. XA v k. ú. M., jehož součástí není žádná stavba, a nemohlo tedy dojít ke zkrácení jejich práv, stěžovatelka uvádí, že úřední deska bývá zpravidla přeplněna množstvím dokumentů a nelze po každém občanovi požadovat, aby se vždy seznámil s celým obsahem každé listiny. Správní orgán prvního stupně musí vytvořit reálnou možnost, aby každý vlastník nemovitosti v daném území zjistil, že je pokládán za účastníka řízení, a nelze tedy uvést pouze některé z údajů požadovaných zákonem. Závěr městského soudu o správné identifikaci žalobců je podle stěžovatelky nesprávný.

[10] Stěžovatelka trvá na tom, že zvolením doručování veřejnou vyhláškou jednal správní orgán prvního stupně v rozporu s principem legitimního očekávání. Dovozuje to nejenom z dopisu, který zaslala správnímu orgánu prvního stupně, ale rovněž ze skutečnosti, že se správním orgánem prvního stupně několikrát komunikovala a byla ujištěna o tom, že bude obeslána jako účastník řízení týkajícího se nástavby bytového domu. Městský soud neprovedl jako důkaz předmětný dopis adresovaný správnímu orgánu prvního stupně s dodejkou, který byl přílohou žaloby, neprovedl ani výslech příslušné pracovnice správního orgánu prvního stupně, s níž stěžovatelka komunikovala, a ani výslech samotných žalobců, přičemž tento svůj postup v rozsudku nijak neodůvodnil.

[11] K námitce spočívající v tom, že měla být individuálně obeslána, stěžovatelka dále doplňuje odkaz na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 3. 2022, č. j. 6 As 285/2021-33, a usnesení ze dne 21. 12. 2011, č. j. 1 As 115/2011-168, z nichž dovozuje, že jelikož byla aktivní a měla zvýšený zájem na výsledku řízení, měl se správní orgán prvního stupně přiklonit právě k individuálnímu doručování písemností. Městský soud v souvislosti s odkazovaným usnesením č. j. 6 As 285/2021-33, kterým byla v něm posuzovaná věc předložena k rozhodnutí rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu, na toto rozhodnutí nevyčkal a shrnul, že se jedná o nepřiléhavý případ.

[12] Stěžovatelka dále uvádí, že z napadeného rozsudku vyplývá, že městský soud vycházel při rozhodování z vyjádření žalovaného a osoby zúčastněné na řízení k žalobě. Stěžovatelka namítá, že vyjádření osoby zúčastněné na řízení jí bylo doručeno až v rámci ústního jednání, vyjádření žalovaného však žalobkyni nebylo doručeno vůbec a neměla tak

možnost se s ním před rozhodnutím soudu seznámit a vyvrátit argumentaci žalovaného. Pokud by soud vyjádření stěžovatelce doručil, mohla se kvalifikovaněji vyjádřit k rozsahu dokazování ve vztahu k individuálnímu doručování a k tvrzenému naplnění podmínek pro doručování prostřednictvím veřejné vyhlášky.

IV.

[13] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti setrval na své argumentaci uvedené ve vyjádření k žalobě, tedy že byly splněny podmínky doručování veřejnou vyhláškou a že stěžovatelka a žalobce b) byli identifikováni dostatečně označením pozemků v jejich vlastnictví. Ze spisového materiálu nevyplývá žádná skutečnost, pro kterou by měly být písemnosti zasílány stěžovatelce individuálně. Žalovaný nesouhlasí se stěžovatelkou, že by doručování veřejnou vyhláškou bylo doručováním fikcí.

[14] Osoba zúčastněná na řízení ve vyjádření ke kasační stížnosti uvádí, že v případě stěžovatelky nelze hovořit o opomenutém účastníkovi řízení. Dovozuje-li stěžovatelka toto postavení pouze z toho, že byla identifikována prostřednictvím parcelního čísla pozemku, a nikoliv čísla popisného stavby, tak se mýlí. Rodinný dům je součástí pozemku, není tak samostatnou věcí v právním slova smyslu a není tedy ani samostatně zapsaný v katastru nemovitostí. Stěžovatelkou tvrzená praxe stavebních úřadů na těchto závěrech nemůže nic změnit, neboť správní praxi nelze dovozovat z několika nahodilých písemností, nadto když je takový postup v rozporu se zásadou legality, nemůže založit legitimní očekávání.

[15] Dále osoba zúčastněná na řízení připomíná, že řízení o žalobě je řízením návrhovým, kde stěžovatelka coby žalobkyně nesla odpovědnost za důkazní návrhy. Považuje tedy tvrzení stěžovatelky (po vydání pravomocného rozhodnutí), že byla připravena učinit důkazní návrhy, za irrelevantní. Osoba zúčastněná na řízení zdůrazňuje, že stěžovatelka nemůže klást k tíži správního orgánu prvního stupně, že zvolila nesprávný či nedůsledný postup při vyhledávání na úřední desce správního orgánu prvního stupně. Rovněž zaměňování doručování veřejnou vyhláškou za doručování fikcí považuje osoba zúčastněná na řízení za nesprávné a ústící v odkazy na nepřiléhavou judikaturu. Správní orgán prvního stupně nepochybil, pokud doručoval písemnosti v řízení veřejnou vyhláškou, což nelze považovat za nedostačující či méněcenný způsob doručování. Argumentuje-li stěžovatelka tím, že měla být obeslána, podotýká osoba zúčastněná na řízení, že takový pojem relevantní právní úprava vůbec neobsahuje a správní orgán prvního stupně ani jeho pracovníci tak nemohli stěžovatelce přislíbit, že jí budou doručovat způsobem, který zákon nezná. Ke stížnostním námitkám o postupu městského soudu ve vztahu k doručování vyjádření žalovaného a osoby zúčastněné na řízení uvádí, že stěžovatelka mohla požádat o přerušování řízení za účelem seznámení se s vyjádřeními a rovněž mohla v průběhu řízení nahlížet do spisu. Osoba zúčastněná na řízení navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

V.

[16] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[17] Kasační stížnost je důvodná.

pokračování

[18] Dříve, než Nejvyšší správní soud přistoupil k posouzení námitek směřujících proti závěrům napadeného rozsudku týkajícím se věci samé, věnoval se argumentaci podřaditelné pod kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Bylo by totiž předčasné zabývat se právním posouzením věci samé, pokud by byl napadený rozsudek nepřezkoumatelný nebo by řízení před městským soudem trpělo jinou vadou s vlivem na zákonnost napadeného rozsudku.

[19] Stěžovatelka městskému soudu vytýká, že jí nezaslal vyjádření žalovaného k žalobě. Neměla tak možnost se s tímto vyjádřením seznámit a vyvrátit v něm obsaženou argumentaci žalovaného. Namítá, že pokud by tak soud učinil, mohla se kvalifikovaněji vyjádřit k rozsahu dokazování ohledně individuálního doručování písemností ve správním řízení. Městský soud v této otázce převzal argumentaci žalovaného, že k prokázání tohoto tvrzení je rozhodný pouze obsah spisového materiálu, a nikoliv například výslechy svědků. Stěžovatelka též tvrdí, že při znalosti obsahu vyjádření žalovaného by blíže rozvedla námitku o tom, že nebyly naplněny podmínky pro doručování veřejnou vyhláškou, a že došlo k porušení principu legitimního očekávání ze strany správních orgánů.

[20] Ze spisu městského soudu se podávají mimo jiné následující pro věci významné skutečnosti. Žalobci podali dne 20. 7. 2022 žalobu s návrhem na přiznání odkladného účinku. O odkladném účinku rozhodl městský soud usnesením ze dne 25. 8. 2022, č. j. 11 A 40/2022-53. Dne 26. 8. 2022 obdržel městský soud vyjádření žalovaného k žalobě a poté dne 30. 9. 2022 také vyjádření osoby zúčastněné na řízení spolu s podnětem na zrušení usnesení o přiznání odkladného účinku. Následně dne 11. 9. 2022 bylo městskému soudu doručeno také vyjádření předsedy bytového družstva (osoby zúčastněné na řízení). Městský soud dne 16. 1. 2023 nařídil jednání na den 23. 2. 2023. Dne 15. 2. 2023 nahlédla do spisového materiálu k tomu zmocněná zástupkyně žalobce b). Městský soud obdržel dne 21. 2. 2023 repliku žalobce b) k vyjádření osoby zúčastněné na řízení a předsedy bytového družstva. Na to dne 23. 2. 2023 rozhodl napadeným rozsudkem.

[21] Ze záznamu z jednání konaného u městského soudu dne 23. 2. 2023 (jenž je na nosiči CD založen v soudním spisu na č. l. 120) dále Nejvyšší správní soud ověřil, že předseda senátu městského soudu v úvodu jednání uvedl, že nedopatřením nebylo žalobcům a žalovanému doručeno vyjádření osoby zúčastněné na řízení ze dne 30. 9. 2022. Stejnopisy uvedeného vyjádření jim při jednání doručil tzv. krátkou cestou, poskytl jim možnost seznámit se s tímto podáním a za tímto účelem jednání na 10 minut přerušil. Vyjádření žalovaného však obdobným postupem, ale ani jakkoliv jinak, nebylo při jednání stěžovatelce poskytnuto a nebylo při jednání ani zmíněno.

[22] Z uvedeného vyplývá, že ač žalovaný zaslal městskému soudu vyjádření k žalobě, ve spise městského soudu není obsažen žádný doklad svědčící o tom, že by toto vyjádření městský soud doručil stěžovatelce jako účastnici řízení před městským soudem, a také osobě zúčastněné na řízení a žalobci b). V soudním spise není založen ani žádný pokyn či záznam o jiném úkonu soudu, z něhož by bylo patrné, že k doručení vyjádření žalovaného stěžovatelce dojít mělo. K doručení tohoto vyjádření pak nedošlo ani při jednání soudu a obsah tohoto vyjádření nebyl soudem při ústním jednání přítomným účastníkům, tedy ani stěžovatelce (zastoupené jejím zástupcem) sdělen. Nutno tudíž stěžovatelce přisvědčit

v tom, že s obsahem vyjádření žalovaného se v řízení o žalobě neměla možnost seznámit a reagovat tak na něj.

[23] Vyjádření žalovaného nepochybně mělo za cíl ovlivnit rozhodnutí městského soudu o žalobě. Nejvyšší správní soud přitom nepřehlédl, že zčásti v předmětném vyjádření žalovaný zopakoval svoji argumentaci obsaženou již v napadeném rozhodnutí. Částečně však jeho vyjádření obsahovalo i tvrzení, jimiž mimo jiné rozporoval odůvodněnost a podloženost požadavku stěžovatelky a žalobce b), aby jim správní orgán prvního stupně zasílal písemnosti individuálně, když uváděl, že ze spisového materiálu nevyplývá žádná skutečnost, pro kterou by měly být písemnosti žalobcům zasílány individuálně. Tuto argumentaci pak do jisté míry přebírá i městský soud v napadeném rozsudku, který s odkazem na spisový materiál konstatuje, že z něj nevyplývá žádný příslib individuálního doručování. Jelikož stěžovatelce nebylo vyjádření žalovaného doručeno, nemohla v této otázce doplnit svou žalobní argumentaci či navrhnout k provedení další důkazy, kterými by podpořila žalobní tvrzení směřující k jejímu požadavku na individuální doručování písemností správních orgánů namísto doručování veřejnou vyhláškou.

[24] Městský soud přitom rekapituloval obsah uvedeného vyjádření žalovaného také v napadeném rozsudku, aniž by současně dal najevo, že by s tvrzeními v něm uvedenými při rozhodování nepracoval či že by na jeho konečné rozhodnutí nemělo toto vyjádření žádný vliv. Také z uvedeného důvodu má Nejvyšší správní soud za to, že městský soud v napadeném rozsudku mimo jiné i z předmětného vyjádření vycházel.

[25] Pravidla pro komunikaci soudu s účastníky řízení a osobami zúčastněnými na řízení po zahájení řízení upravuje v soudním řádu správním § 74 odst. 1 s. ř. s. Podle něho platí, že *[p]ředseda senátu doručí žalobu žalovanému do vlastních rukou a doručí ji těm osobám zúčastněným na řízení, jejichž okruh je ze žaloby zřejmý. Současně uloží žalovanému, aby nejdéle ve lhůtě jednoho měsíce předložil správní spisy a své vyjádření k žalobě; k žalobě nebo jinému návrhu, o kterém je soud povinen rozhodnout ve lhůtách počítaných na dny, je žalovaný povinen předložit správní spisy a své vyjádření bez zbytečného odkladu. Doslé vyjádření doručí žalobci a osobám zúčastněným na řízení; přitom může žalobci uložit, aby podal repliku. Předseda senátu může uložit i jiným osobám nebo úřadům, aby předložily své spisy k projednání věci potřebné, popřípadě také sdělily své stanovisko k věci.*

[26] Citovaný § 74 odst. 1 s. ř. s. je projevem zásady kontradiktornosti řízení, která vyžaduje, aby každá ze stran měla „možnost nejen předložit důkazy a argumenty, které považuje za nutné, aby její požadavky uspěly, ale také možnost seznámit se všemi důkazy a vznést k nim připomínky za účelem ovlivnit rozhodnutí soudu. Z principu kontradiktornosti vyplývá, že rozhodnutí soudu nemůže být založeno na ničem, co nebylo předmětem diskuse stran, resp. co jim nebylo předloženo k diskusi“ (nález Ústavního soudu ze dne 9. 2. 2017, sp. zn. IV. ÚS 216/16). V rozsudku ze dne 6. 12. 2007, č. j. 2 Afs 91/2007-90, Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že „účastníci mohou legitimně očekávat, že budou dotázáni, zda určitý dokument vyžaduje jejich specifické vyjádření, musí být seznámeni s každým důkazem nebo stanoviskem, jejichž účelem je ovlivnit rozhodování soudu a musí mít možnost se k nim vyjádřit. Soud je tedy podle tohoto závěru povinen doručit účastníkovi vyjádření jiného účastníka, a to zejména pokud z něj bude při rozhodování vycházet. V situaci, kdy bylo ve věci samé rozhodnuto bez nařízení jednání, je nutno tento závěr aplikovat ještě důsledněji.

pokračování

Účastníci se totiž nemohou o skutečnostech, z nichž bude soud vycházet, a podáních druhého účastníka dozvědět při nařízeném jednání. Je tak nutné, aby jim veškeré relevantní podklady a vyjádření byly doručeny. Ostatně i žalobce vyjádření podal, jak je z něj zřejmé, dvojmo a počítal tedy zjevně s tím, že bude stěžovateli soudem doručeno.“ Tyto závěry lze uplatnit i v souzené věci, a to přesto, že v něm k nařízení jednání došlo. Ani při něm se totiž stěžovatelka o existenci předmětného vyjádření nedozvěděla, tím spíše se pak nemohla seznámit s jeho obsahem. V průběhu jednání (zejména při rekapitulaci soudního spisu) se totiž městský soud také o existenci a obsahu tohoto vyjádření žalovaného nezmínil.

[27] Podle ustálené judikatury k článku 6 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách zahrnuje koncept spravedlivého procesu také právo na kontradiktorní řízení, podle kterého účastníci musí mít příležitost nejen předložit každý důkaz nutný k tomu, aby obhájili své nároky, ale také musí být seznámeni s každým důkazem nebo stanoviskem, jejichž účelem je ovlivnit rozhodování soudu, a musí mít možnost se k nim vyjádřit (srov. např. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci *Nideröst-Huber proti Švýcarsku* ze dne 18. 2. 1997 nebo rozsudek ve věci *Mantovanelli proti Francii* ze dne 18. 3. 1997). V rozsudku *Krčmář proti České republice* ze dne 3. 3. 2000 pak Evropský soud pro lidská práva vyjádřil, že strany sporu mohou legitimně očekávat, že budou dotázány, zda určitý dokument vyžaduje jejich specifické vyjádření. Zde je v sázce zejména důvěra stěžovatelů v proces ústavní spravedlnosti, vycházející mezi jiným i z předpokladu, že dostanou možnost vyjádřit svá stanoviska ke každému dokumentu ve spise. Je tedy zřejmé, že účastníci musejí být seznámeni s každým důkazem nebo stanoviskem, jejichž účelem je ovlivnit rozhodování soudu, a musí mít možnost se k nim vyjádřit.

[28] Jak vyplývá z výše citované judikatury k § 74 odst. 1 s. ř. s., i české soudy se opakovaně vyjadřují tak, že účastníci řízení mají právo být seznámeni s veškerými důkazy, jakož i s vyjádřeními, která jsou relevantní pro posouzení jejich věci soudem, a současně musí mít možnost se k těmto vyjádřit (srov. dále např. rozsudek ze dne 31. 5. 2011, č. j. 1 Afs 21/2011-109, ze dne 6. 12. 2007, č. j. 2 Afs 91/2007-90, nebo ze dne 3. 7. 2020, č. j. 6 Azs 57/2020-35).

[29] Nejvyšší správní soud tedy na podkladě výše uvedeného dospěl k závěru, že procesní pochybení v postupu městského soudu spočívající v tom, že nedoručil v souladu s § 74 odst. 1 větou třetí s. ř. s. vyjádření žalovaného k žalobě stěžovatelce [ostatně ani žalobci b), který však kasační stížnost nepodal, a osobě zúčastněné na řízení, která v tomto ohledu námitky neuplatnila], v projednávaném případě představuje vadu řízení, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

[30] Stěžovatelkou uplatněný kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. byl proto naplněn.

[31] Stěžovatelka dále namítá, že nebyla dostatečně poučena o svých procesních právech a povinnostech, konkrétně, že ji soud nepoučil o tom, že jí doložené důkazy nejsou dostatečné k prokázání jejich tvrzení. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 8. 6. 2016, č. j. 5 As 140/2015-41, „[k]rajský soud nebyl povinen stěžovateli před rozhodnutím ve věci poskytovat poučení, že jeho tvrzení dosud prokázána nebyla a vyzývat jej k doplnění důkazních návrhů. V této souvislosti v úvahu přicházející § 118a o. s. ř., týkající se poučovací

povinnosti soudů, nelze v řízení před správními soudy aplikovat, neboť účastníci tohoto řízení i soudy samotné jsou oproti civilnímu řízení při jednání v odlišné situaci. Účastníkům řízení jsou v okamžiku, kdy je žaloba proti rozhodnutí správního orgánu přípustná, známy právní názory správních orgánů. Po podání žaloby jsou pak před jejím projednáním účastníkům k dispozici závěry správních orgánů podložené správním spisem, názory účastníků správního řízení a názor žalobce. Vzhledem k uvedené rozdílné pozici při jednání, dispoziční zásadě a zásadě koncentrace řízení, již tedy není nutné jednání před správními soudy formalisticky procesně svazovat tak, jak činí § 118a o. s. ř.“ Městský soud tak tvrzeným postupem nezatížil řízení vadou.

[32] Zbývá dodat, že stěžovatelka rovněž namítá vadu nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku z důvodu, že městský soud neprovedl navrhané důkazy, tedy výslech žalobců a pracovníce správního orgánu prvního stupně (ve vztahu k požadavku na individuální doručování písemností), a tento svůj postup podle stěžovatelky nijak neodůvodnil.

[33] Ani tuto námitku však Nejvyšší správní soud nepovažuje za důvodnou. Ze záznamu z jednání vyplývá, že stěžovatelka a žalobce b) na přímý dotaz městskému soudu sdělili, že na provedení předmětných důkazů netrvali. Žalobce b), který se u soudu zastupoval sám a přednesl v plném rozsahu vyjádření k věci, doplnil, že jejich výsledkem měly být soudu sděleny skutečnosti, které již uvedl ve svém vyjádření k soudu. Jde-li o výslech pracovníce správního orgánu prvního stupně, tak ani na jeho provedení stěžovatelka [ani žalobce b)] netrvala. V napadeném rozsudku pak městský soud uvedl, že provedení těchto důkazů považoval za nadbytečné.

[34] Nejvyšší správní soud tomuto postupu nemá co vytknout, neboť nemohl pominout, že výslech pracovníce správního orgánu prvního stupně navrhoval pouze žalobce b) ve své replice k vyjádření osoby zúčastněné na řízení, a to toliko k prokázání své aktivity ve věci s odkazem na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 3. 2022, č. j. 6 As 285/2021-33, nikoliv k prokázání příslibu individuálního zasílání písemností v řízení, jak nyní namítá stěžovatelka. Jelikož městský soud odkazované usnesení Nejvyššího správního soudu nepovažoval za příléhavé v nyní posuzované věci a nadto připomněl, že se jedná toliko o usnesení, jímž se věc postupuje rozšířenému senátu ve smyslu § 17 s. ř. s., nelze ničeho namítat proti jeho postupu, že provedení k tomu se vztahujícího důkazu považoval za nadbytečné.

[35] K právě uvedenému Nejvyšší správní soud dodává, že související stěžovatelčino tvrzení, podle něž městský soud neprovedl důkaz dopisem, který stěžovatelka a žalobce b) adresovali správnímu orgánu prvního stupně s požadavkem na individuální doručování, není správné. Jak vyplývá z napadeného rozsudku, městský soud předmětný dopis jako důkaz provedl a při rozhodování z něj vycházel (srov. odst. 33. napadeného rozsudku).

[36] Tyto další stížnostní námitky podřaditelné pod kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. tedy Nejvyšší správní soud neshledal důvodnými. To však nic nemění na závěrech výše uvedených, že kasační důvod byl naplněn, pro vady v postupu městského soudu s vlivem na zákonnost napadeného rozsudku.

[37] Nejvyšší správní soud závěrem pro úplnost uvádí, že stěžovatelčinou argumentací podřaditelnou pod kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. se s ohledem na důvod zrušení napadeného rozsudku zabývat nemohl, jelikož to bylo předčasné.

pokračování

VI.

[38] Na základě výše uvedených skutečností Nejvyšší správní soud napadený rozsudek ve vztahu ke stěžovateli zrušil a věc vrátil městskému soudu v tomto rozsahu k dalšímu řízení podle § 110 odst. 1 části věty první před středníkem věty první s. ř. s.

[39] V něm je městský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). V dalším řízení bude městský soud postupovat v souladu se závěry vyplývajícími z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2022, č. j. 2 As 347/2019-81. Nejprve tedy vyzve žalobce b), zda bude uplatňovat v dalším řízení práva osoby zúčastněné na řízení (§ 34 s. ř. s.), následně seznámí žalobkyni a) a osobu/osoby zúčastněné na řízení s vyjádřením žalovaného a teprve poté o věci znovu rozhodne.

[40] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.)

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. května 2023

Mgr. Petra Weissová
předsedkyně senátu